

Szakmai beszámoló

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2022_1-000658

A Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola negyvennyolc hetedik évfolyamos diákja a Határtalanul program keretében 2023.05.30. - 06.03. között öt napot töltöttek el Szlovákiában (Felvidéken). Az előző évek során lebonyolított kirándulások pozitív visszajelzéseinek és az előzetes felkészítő óráknak köszönhetően nagy várakozás előzte meg a kirándulást.

1. nap: 2023.05.30, kedd

Búcs – Kéménd – Selmecebánya

Meglátogattuk a búcsi Katona Mihály Magyar Tannyelvű Alapiskolát. A helyi 7-8. osztályos diákok és tanáraik nagy szeretettel fogadtak bennünket. Tanulóink előre elkészített prezentációk segítségével bemutatták iskoláink életét és településeink nevezetességeit. Diákjaink kölcsönösen megajándékozták egymást saját készítésű ajándékaikkal. A búcsi iskola diákjai külön csoportokban bemutatták iskolájukat, közben alkalom nyílt az ismerkedésre és kapcsolatteremtésre is. Nagy élmény volt tanulóinknak, találkozás és az is, hogy betekínthettek egy Felvidéki magyar iskola mindennapjaiba.

Felkeressük a községi hivatal előtt álló Bulcsú vezér szobrát is. A szoborállítás indoka az volt, hogy a falu a nevét Bulcsú vezértől eredezteti.

Az Alsó-Garam menti kurtaszoknyás faluban, Kéménden megtekintők a tájház gazdag kiállítását, amelyben a kurta-szoknyás falvak egyedi néprajzi jellegzetességeit ismerhettük meg.

Ellátogattunk az ezüsbányászat fellegvárába, Selmecebányára, amely már Mátyás korában is a magyarországi arany- és ezüsbányászat központja volt. Felkapaszkodunk a szépen felújított barokk Kálváriához, ahonnan gyönyörködhetünk a város pompás panorámájában. A meredek hegyoldalon egymás fölé emelkedő három templom közt vannak az állomások.

A Selmecebányai szállás elfoglalása és a vacsora elfogyasztását követően korai esti városnézés keretében elsétáltunk a Szentháromság-térre, megtekintettük a Szent Katalin templomot, és a Bányabíróság mellett felkeressük Petőfi Sándor emléktábláját az evangélikus líceum épületénél.

2. nap: 2023.05.31, szerda

Bajmóc – Körmöcbánya - Selmecebánya

A második napon elsőként Bajmóc várához látogattunk, vár egy valóságos történelmi tablója a magyar történelemnek. A Pálffyak által kicsinosított kastélyban betekintést kaptunk a középkori várépítészetről. A vár nemcsak kívülről mesés, de belső berendezéseit, kialakítását is érintetlenül őrizte meg évszázadokon át. Különösen érdekes volt a „zöld lakosztály”, amelyet Hunyadi Mátyás és fia Corvin János emlékét őrzi. Nagy élményt jelentett diákjainknak a vár alatti alagút, barlangrendszer meglátogatása és a 700 éves Mátyás király hársfája is.

Körmöcbányán meglátogatjuk a páratlan gyűjteménnyel rendelkező Pénz- és Éremmúzeumot, a történelmi Magyarország legjelentősebb pénzverdését. Tanulóink megismerhették az arany és ezüstbányászat módszereit és eszközeit, kipróbálhatták a középkori pénzverés technikáját.

Megismerkedtünk Körmöcbánya további nevezetességeivel is. Belvárosi séta során: a magyar múltat gazdaságilag meghatározó emlékek idéztük fel, a reneszánsz vonások felkutatása, a Mátyás idején fénykorát élő város várnegyedében, a főtér nagyszabású látványosságát a barokk stílusú Szentháromság-szobrot, a szökőkutat és a Kamaragróf házát tekintettük meg.

Selmecebányára visszaérkezve felkerestük a bányászati főiskola épületét és sétát tettünk botanikus kertjében, ahol közel száz honos és idegen származású fafajta található. A legkülönlegesebb egyedek közé tartozik a mamutfenyő, libanoni cédrus, atlanti cédrus, japánciprus, páfrányfenyő.

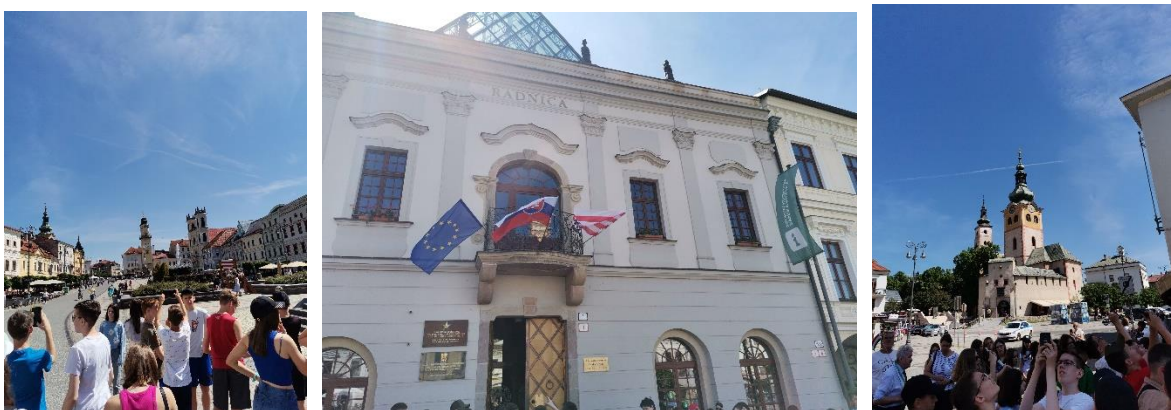
3. nap: 2023.06.01, csütörtök

Zólyom – Besztercebánya – Késmárk - Lőcse

Zólyomba látogatunk. Sétát tettünk a szépen felújított középkori vár körül, közben tanulóink megismerkedtek a vár történetével. Az eredetileg gótikus vár Nagy Lajos királyunk vadászkastélyaként épült, de nagy szeretettel járt ide Mátyás király és felesége Beatrix királynő is. Balassi Bálint szülőhelyének emléktábláját is felkeressük a várudvarban, és felelevenítettük életútját.

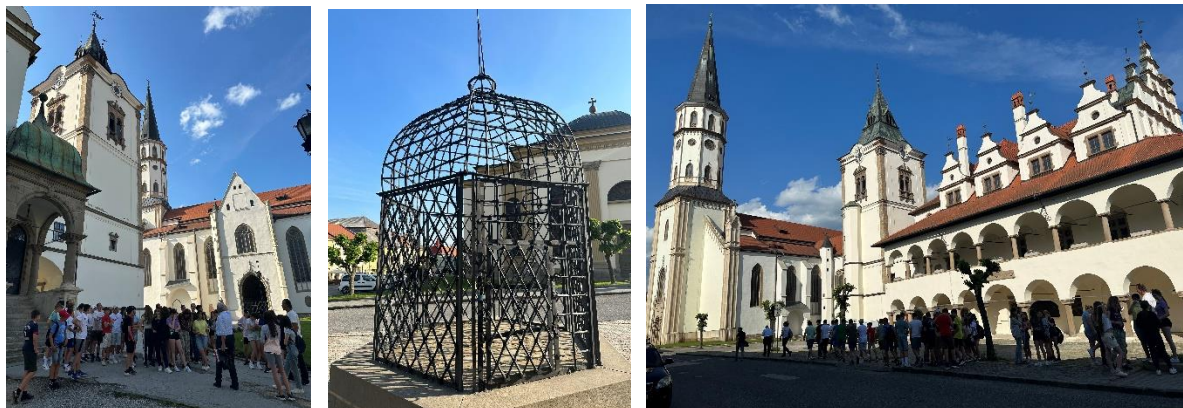
Besztercebánya volt utunk következő állomása. A Felvidék egyik legszebb bányavárosának gyönyörűen felújított főterén sétáltunk, amelynek északi részéhez kapcsolódik a Várnegyed épületeivel ismerkedtünk. Megtekintettük a főteret a várnegyedtől, a magas toronnyal büszkélkedő félköríves hajdani bástyát, a Barbakánt.

Késmárkon az evangélikus templomban megkoszorúzzuk II. Rákóczi Ferenc nevelőapjának, Zrínyi Ilona második férjének, Felső-Magyarország fejedelmének, a kuruc vezérnek, gróf Thököly Imrének a szarkofágját. Meglátogatjuk az UNESCO Világörökség részét képező cipszer fatemplomot is. Az egyedülálló faépítmény tiszafából és vörösfenyőből épült egyetlen fém alkatrész felhasználása nélkül. Megtekintettük a szépen felújított Thököly-várat.

Lőcsére utazunk. Maga a város egy kultúrtörténeti gyöngyszem és sok, a dicső múlthoz kötődő műemlékkel rendelkezik. A városháza épülete a reneszánsz világi építészet legjelentősebb remekművei közé tartozik a Szepességben. Ma a Szepesi Múzeum működik benne, amelyet belülről is megismerhettünk. Nagy élményt jelentett a városi tanács termében leülni és ismerkedni a középkori diszletekkel. Nagyon érdekes volt tanulóinknak a város főterén található szégyenketrec , amelynek megismerhették a funkcióját.

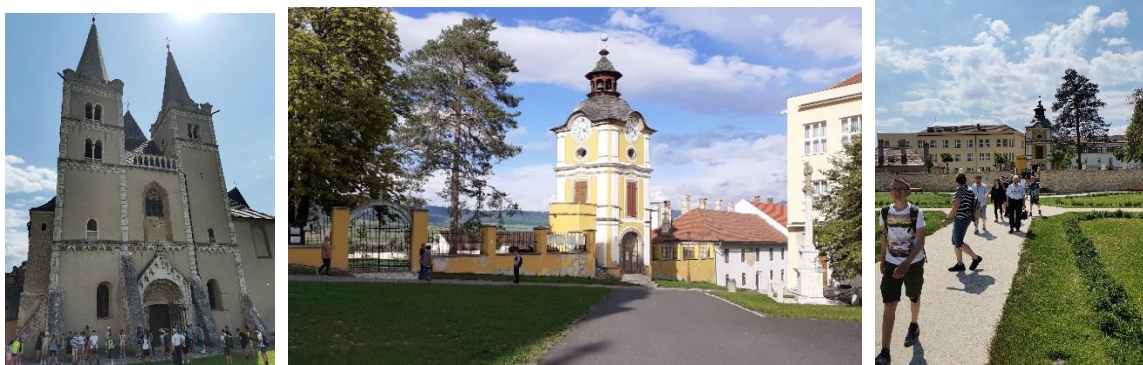
4. nap: 2023.06.02, péntek

Szepesvár – Szepesváralja – Szlovák Paradicsom

Megnéztük **Szepes várát**, mely Közép-Európa legnagyobb kiterjedésű vára, Szapolyai János magyar király szülőhelye. A UNESCO világörökség részét képező vár részleges felújítás alatt áll, nagy része zárva van. A vár alatti parkolóról indulva körbejárjuk a középkori erődítményt, majd lesétáltunk Szepesváralja településre.

Az egykor nagyhatalmú, „Felvidék Vatikánjának” nevezett **Szepesi Káptalan** területén sétáltunk. Felkeressük a püspöki rezidencia barokk stílusú díszkertjét, a felújított óratornyot, a 18. századi kanonoksort, a püspöki palotát és a hatalmas, kéttornyos, háromhajós késő román stílusú, 13. században épült Szent Márton székesegyházat.

A délután folyamán közel 12 km-es túra útvonalat jártunk be a Szlovák Paradicsomban, a Hernád-áttörés és a Tamásfalvi-kilátó érintésével. Az itt még nem olyan nagy vízhozamú Hernád folyó a szűk kanyon közepé zárva kanyarog. A Szlovák Paradicsom egyik legszebb kilátópontja, a Tamásfalvi-kilátó. A hatalmas sziklafal 146 méterrel emelkedik ki környezetéből. Erről a szikla teraszról gyönyörű kilátás nyílt a Hernád-áttörésre, a Fehér-patak völgyére, mivel szép tiszta időnk volt a Magas-Tátrára.

A Szepespataki szálláshelyünk előtt megálltunk Iglón, a Szepesség egyik legjelentősebb városában. Esti séta keretében megtekintettük a belváros nevezetességeit: a plébániatemplomot, mely a Felvidék legmagasabb templomtornyával rendelkezik, a gyönyörű a 18. századi városházát, a szepesi városok kormányzati székházát, a 18. századi Provinciális házát, és a szecessziós színház épületét is.

5. nap: 2023.06.03, szombat

Betlér – Rozsnyó- Sajógömör - Gombaszögi- cseppkőbarlang

A **Betléri kastélyt** és parkot tekintettük meg. Mint a legtöbb nemesi rezidencia esetében, az 1700-as évek végén az Andrassy kastély körül is kiépült a kastélypark. A 70 hektáros park nagyobbik részét csodaszép rétek és tisztások teszik ki, csak a kisebbik rész fásított. Legérdekesebb része az 1823-ban létrehozott római akvadukt romjait idéző építmény és az alatta található jegesmedve barlang. A parkot keresztül-kasul átszelő ösvényeken kedvünkre sétálhattunk.

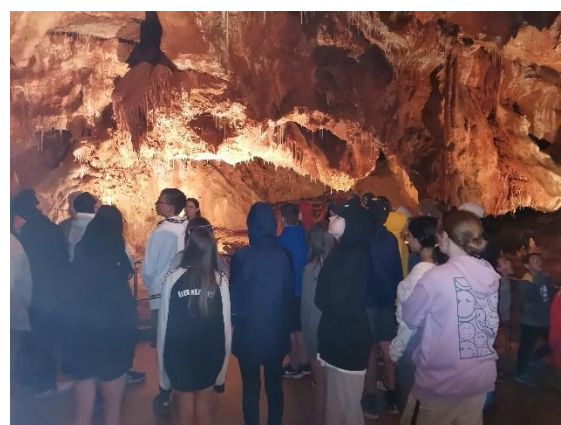

Ezt követően **Rozsnyó** belvárosában tettünk egy sétát. II. Rákóczi Ferenc egyik kedvenc tartózkodási helye volt, a Rákóczi-szabadságharc alatt 1706-ban II. Rákóczi Ferenc Rozsnyóról kormányozta a fennhatósága alatt lévő országrészeket. Megtekintettük a Nehrer-házat és Andrassy Franciska szobránál emlékeztünk meg az Andrassy-család örökségéről.

Hazafelé megálltunk **Sajógömörön**, a kis település egykoron Gömör vármegye központja volt. Megtekintettük falu központjában álló Mátyás király kapás szobrát, amely Holló Barnabás alkotása.

Fakultatív program: Látogatást tettünk a Gömör-Tornai Karszt szlovákiai oldalán, a Szilicei-fennsík nyugati szélén található a **Gombaszögi-cseppkőbarlangban**, amely az UNESCO Világörökség része. A több mint 1500 méter hosszan feltárt barlang folyosóiban és termeiben fehér és vörös színekben pompázó cseppkövekben gyönyörködhetünk, különlegességnek számít a mennyezetről tömegesen függő 3-5 mm átmérőjű, 1-2 m hosszú, belül üreges alakzatok, az úgynevezett szalmacseppkövek tömeges előfordulása.

Ismerkedtünk az Alsó-Garam menti magyar településekkel, a kurtaszoknyás falvakkal és azok népviseletével. Látogatást tettünk Bajmóc várában, majd felkeressük a bányavárosokat (Selmecebánya, Körmöcbánya, Besztercebánya), Zólyom és Szepes várát. Gömörben és a Szepességben Mátyás királyhoz kapcsolódó fontos helyszíneket jártunk be miközben a Felvidék legszebb tájait, városait, kulturális és épített örökségét ismertük meg. Felkerestük a búcsi Katona Mihály Magyar Tannyelvű Alapiskolát, megismerkedtünk a helyi 7-8. osztályos diákokkal és tanáraikkal, iskolájukkal és településükkel.

Ezek mellett célunk az volt, hogy kapcsolatot teremtsünk az érintett tájegységek magyarságával és erősítsük egymásban az együvé tartozás érzését.

Balatonfüred, 2023.06.26.

Makovi József
Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola